

Podsumowanie realizacji Projektu Budowania Potencjału LIFE w Polsce nr 101101078-LIFE21-CAP-PL-CBP 4 LIFE_PL (CBP 4 LIFE_PL)

Beneficjent: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Okres realizacji: 01.02.2023 r. - 31.01.2026 r.

Dane finansowe z umowy z Komisją Europejską (KE) nr 101101078 – LIFE21-CAP-PL-CBP 4 LIFE_PL:

— Budżet projektu: 529.540,00 EUR

- dofinansowanie KE: 503 063,00 EUR
- wkład własny NFOŚiGW: 26 477,00 EUR

I. Podsumowanie

- 1 lutego 2023 r. NFOŚiGW rozpoczął realizację drugiego projektu Budowania Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego Programu LIFE (KPK LIFE) w Polsce, na mocy umowy z Komisją Europejską nr 101101078 – LIFE21-CAP-PL-CBP 4 LIFE_PL. Projekt zakończył się 31 stycznia 2026 r.
2. Celem było zwiększenie liczby polskich projektów LIFE, poprawa jakości składanych wniosków oraz zwiększenie świadomości na temat możliwości finansowania projektów środowiskowych z Programu LIFE.
3. Podstawowymi wskaźnikami były:
 - a) Średnia liczba projektów LIFE zaakceptowanych przez KE (liczba bazowa 2,66/naborzy 2018-2020): w naborach 2023 i 2024 wskaźnik wyniósł 7 wniosków/rok i stanowił 260% wartości bazowej i 175% wartości docelowej,
 - b) Średnia liczba zagranicznych projektów LIFE zaakceptowanych przez KE, w których polscy wnioskodawcy uczestniczą jako partnerzy (liczba bazowa 4): w naborach 2023 i 2024 wskaźnik 15,5 wniosków/rok i stanowił 358 % wartości bazowej i 258 % wartości docelowej.
4. Działania projektu przyczyniły się do pozyskania w naborach 2023 i 2024 roku 60,7 mln euro na realizację 14 projektów LIFE z Polski oraz 31 zagranicznych z udziałem polskich współbeneficjentów.
5. Trzy kampanie reklamowe w mediach elektronicznych, w tym reklamy LIFE i 10 artykułów, uzyskały łącznie 3 281 378 wyświetleń i 18 661 kliknięć, przenoszących na stronę internetową KPK LIFE.
6. W zrealizowanych w ramach projektu 31 wydarzeniach (dniach informacyjnych, konferencjach, webinarach, warsztatach praktycznych) udział wzięło łącznie 6 065 osób/podmiotów. Nagrania z tych wydarzeń oraz zrealizowane podcasty i filmy – to niemal 78 godzin materiałów szkoleniowo-informacyjnych, które dostępne są na kanale YouTube NFOŚiGW i w czasie trwania projektu uzyskały ponad 12 000 wyświetleń.
7. Z przyznanego z KE dofinansowania w kwocie 503 063,00 EUR – wykorzystane zostało 495 804,73 EUR. Zakładany w projekcie wkład NFOŚiGW wynosił 26 477,00 EUR, a finalnie wyniósł 26 094,99 EUR – co stanowi 113.479,28 zł (wg kursu KE obowiązującego przy rozliczaniu projektu, 4,3487 PLN/EUR). Wkład własny NFOŚiGW został w większości pokryty z odsetek od płatności zaliczkowych z KE – w kwocie 109 104,93 zł.

II. Informacje szczegółowe

1. Wprowadzenie

1 lutego 2023 r. NFOŚiGW uzyskał dofinansowanie projektu Budowania Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego Programu LIFE w Polsce, na mocy umowy nr 101101078 – LIFE21-CAP-PL-CBP 4 LIFE_PL pomiędzy NFOŚiGW a European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA), reprezentującą Komisję Europejską. Przyznana kwota dofinansowania KE to 503 063,00 EUR.

Projekt Budowania Potencjału LIFE 2023-2026 stanowił kluczową inicjatywę strategiczną, realizowaną w tych latach przez Krajowy Punkt Kontaktowy (KPK) LIFE w Polsce. Był to drugi tego typu projekt wdrażany w naszym kraju.

Głównym celem Projektu Budowania Potencjału LIFE było upowszechnianie informacji na temat Programu LIFE oraz pozyskanie szerokiego grona interesariuszy, działających na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Projekt koncentrował się na zapewnieniu pomocy w przygotowaniu najwyższej jakości wniosków, składanych w corocznych naborach do Programu LIFE, co bezpośrednio przekładało się na zwiększenie udziału krajowych podmiotów w pozyskaniu środków europejskich.

Strategiczne założenia projektu obejmowały stworzenie spójnego i efektywnego systemu wsparcia przygotowania projektów LIFE, który stanowić miał naturalne uzupełnienie i rozwinięcie dotychczasowych działań KPK LIFE. Kluczowym aspektem była koncentracja na zwiększeniu udziału krajowych podmiotów w pozyskaniu środków z Programu LIFE, poprzez systematyczne budowanie ich kompetencji i wiedzy.

Główne zadania projektu koncentrowały się na zwiększeniu liczby działań informacyjno-szkoleniowych oraz na rzecz promocji Programu LIFE w Polsce, a także dostępności informacji o Programie LIFE, pomocy udzielanej wnioskodawcom LIFE - w tym w formie webinarów, warsztatów praktycznych i konsultacji on-line.

2. Zadania projektowe

Projekt podzielony był na cztery główne pakiety działań (ang. Work Packages – WP), gdzie każdy WP zawierał szczegółowe zadania (ang. Tasks – T). Ich realizacja zapewniała kompleksowe wdrożenie wszystkich aspektów budowania potencjału LIFE w Polsce, od zarządzania projektem, poprzez merytoryczne wsparcie wnioskodawców, aż po działania promocyjne i budowanie sieci partnerskiej. Poniżej przedstawiono zakres poszczególnych WP:

WP 1: Zarządzanie projektem i koordynacja - obejmował działania związane z powołaniem zespołu projektowego (T.1.1), monitoringiem realizacji projektu (T.1.2) oraz monitoringiem osiągniętych efektów (T.1.3).

WP 2: Rozbudowa i poprawa „LIFE Support” - w jego ramach wykonana została analiza najbardziej perspektywicznej tematyki LIFE w Polsce (T.2.1), przeprowadzonych zostało 9 szkoleń

tematycznych (webinariów) dla wnioskodawców (T.2.2) oraz 10 warsztatów praktycznych, dotyczących przygotowania wniosków LIFE (T.2.3). Dodatkowo, zrealizowana została seria 10 podcastów na temat kluczowych aspektów przygotowania projektów (T.2.4) oraz 3 szkolenia dla pracowników KPK (T.2.4).

WP 3: Rozpowszechnienie informacji na temat Programu LIFE - był najbardziej rozbudowanym pakietem zadaniowym, koncentrującym się na kompleksowych działaniach medialnych i informacyjnych. Zaprojektowano system identyfikacji wizualnej projektu, cyklicznie publikowane były reklamy programu LIFE oraz artykuły w sieci. Nagranych zostało 5 krótkich filmów promocyjnych. W ramach tego pakietu zrealizowano także 3 konferencje „Finansowanie ochrony środowiska z Programów UE”, Dni Informacyjne LIFE, utworzony został Internetowy Nawigator po Programie LIFE:

T.3.1. Działania medialne:

- a) przygotowanie identyfikacji wizualnej projektu,
- b) seria reklam prasowych dot. LIFE (3 x 2),
- c) seria krótkich, filmów promocyjnych (5),
- d) seria artykułów w prasie lub innych mediach branżowych (10);

T.3.2 Konferencja – finansowanie ochrony środowiska z Programów UE (3 x 1);

T.3.3 Dni informacyjne LIFE (3 x 2);

T.3.4 Cykl szkoleń informacyjnych dla pracowników Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (3 x 1);

T.3.5 Internetowy Nawigator po Programie LIFE;

T.3.6 Przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych:

- a) książka „Polskie projekty LIFE”,
- b) broszury informacyjne poświęcone LIFE / ikonografiki / roll-up’y,
- c) gadżety.

WP 4: Find your partner for LIFE koncentrował się na budowaniu sieci współpracy poprzez stworzoną bazę danych potencjalnych wnioskodawców (T.4.1), promocję narzędzi Partner Search oferowanych przez KE (T.4.2) oraz promowanie spotkań brokerskich dla wnioskodawców (T.4.3)

3. Oczekiwane rezultaty

Realizacja Projektu Budowania Potencjału miała przyczynić się do znaczącego wzrostu liczby polskich projektów LIFE, poprawy jakości składanych wniosków oraz zwiększenia świadomości na temat możliwości finansowania z Programu LIFE. Projekt miał również wzmocnić kompetencje polskich podmiotów w obszarze aplikowania o środki europejskie oraz rozwinąć sieć współpracy między potencjalnymi beneficjentami.

4. Efekty

Efekty bezpośrednie realizacji projektu CBP2:

- 1) **Zwiększenie pozyskania środków z Programu LIFE**, co przełożyło się na przekroczenie założonych wskaźników w naborach wniosków, na których wyniki oddziaływały działania projektowe, tj. 2023 i 2024 roku. Ostateczne wyniki naborów 2025 nie są jeszcze znane na dzień przygotowania treści raportu. Obydwa wskaźniki projektowe zostały znacząco przekroczone:
 - a) **Średnia liczba projektów LIFE zaakceptowanych przez KE:**
Wartość bazowa: 2,66 / Wartość docelowa: 4
Wyniki naborów 2023: 8 / Wyniki naborów 2024: 6 / **Średnia wartość na rok: 7**
W naborach 2023 i 2024 wskaźnik stanowił **260%** wartości bazowej i **175%** wartości docelowej.
 - b) **Średnia liczba zagranicznych projektów LIFE zaakceptowanych przez KE w których polscy wnioskodawcy uczestniczą jako partnerzy:**
Wartość bazowa: 4,33 / Wartość docelowa: 6
Wyniki naborów 2023: 13 / Wyniki naborów 2024: 18 / **Średnia wartość na rok: 15,5**
W naborach 2023 i 2024 wskaźnik stanowił **358 %** wartości bazowej i **258 %** wartości docelowej.
- 2) Pozyskanie przez Polskę w naborach 2023 i 2024 roku **60,7 mln euro** na realizację w Polsce 14 projektów LIFE przez polskich beneficjentów koordynujących oraz 31 zagranicznych z polskimi współbeneficjentami.
- 3) Upowszechnienie Programu LIFE poprzez kampanie w mediach elektronicznych: 10 artykułów, które uzyskały **75 439 wyświetleń** oraz 3 kampanie reklamowe, w których reklamy LIFE uzyskały **3 205 939 wyświetleń** i **18 661 kliknięć**, przenoszących na stronę internetową NFOŚiGW/LIFE.
- 4) **31 wydarzeń stacjonarnych** i on-line: Dni Informacyjne, konferencje, szkolenia, webinary, w których łącznie uczestniczyło **6 065 osób**, i z których nagrania opublikowane na kanale YouTube NFOŚiGW/LIFE ;
- 5) Niemal **78 godzin** materiałów informacyjnych i szkoleniowych udostępnionych na kanale YouTube NFOŚiGW/LIFE (webinary, konferencje, podkasty, filmy) – łącznie **12 074 wyświetlenia**;
- 6) Opracowana i rozpoznawalna identyfikacja Krajowego Punktu Kontaktowego Programu LIFE w Polsce, zakładka LIFE na stronie internetowej NFOŚiGW, własny kanał LinkedIn LIFE, kanał YouTube NFOŚiGW/LIFE, Newsletter LIFE;
- 7) Materiały promocyjne i informacyjne, z których część została zachowana do wykorzystania w działaniach promocyjnych Programu LIFE po zakończeniu projektu:
 - filmy promocyjne i ich trailery do wykorzystania w Social Mediach i podczas wydarzeń promujących LIFE,

– ulotki, roll-up’y, ścianki oraz gadżety do wykorzystania podczas wydarzeń promujących Program LIFE.

- 8) Opracowanie pt. „Polskie Projekty LIFE” w formie książki oraz w formie cyfrowej (dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z WCAG), które prezentuje wszystkie krajowe projekty LIFE oraz projekty zagraniczne z udziałem polskich beneficjentów, realizowane w latach 2007-2023. Publikacja podsumowuje skalę zaangażowania Polski w Program LIFE, pokazuje jego różnorodność tematyczną oraz realny wpływ na środowisko i rozwój gospodarczy.
- 9) Baza potencjalnych wnioskodawców LIFE: 448 podmiotów.
- 10) Baza subskrybentów Newslettera LIFE: 4843 odbiorców.

5. Utrzymanie trwałości

W ramach wypełniania postanowień Porozumienia z Ministrem Klimatu i Środowiska z dnia 15.10.2021 roku planuje się kontynuować następujące działania projektowe:

- 1) Webinaria tematyczne dla wnioskodawców (T.2.2);
- 2) Warsztaty praktyczne dot. przygotowania wniosków LIFE, prowadzone na bazie schematu wypracowanego w ramach projektu CBP2 (T.2.3);
- 3) Rozpowszechnianie zrealizowanych webinarów (T.2.2), podcastów (T.2.4), filmów promocyjnych (T.3.1), książki pdf „Polskie Projekty LIFE” (T.3.6.1);
- 4) Bieżące wykorzystywanie identyfikacji wizualnej (T.3.1);
- 5) Dni Informacyjne LIFE (T.3.3);
- 6) Bieżąca aktualizacja i promocja Internetowego Nawigatora po kanale YouTube LIFE PL (T.3.5);
- 7) Bieżące wykorzystanie materiałów informacyjnych (broszura), promocyjnych (roll-up’y), książki „Polskie projekty LIFE” (T.3.6);
- 8) Bieżące podtrzymywanie kontaktów z potencjalnymi wnioskodawcami z Bazy potencjalnych wnioskodawców LIFE (T.4.1), w zakresie wsparcia w przygotowaniu wniosków oraz pozyskaniu partnerów do realizacji potencjalnych projektów;
- 9) Promocja narzędzi CINEA: Partner Search i Virtual meetings 1:1;
- 10) Umieszczanie ofert współpracy, które wpływają do KPK LIFE, na stronie www;
- 11) Bieżące spotkania z potencjalnymi wnioskodawcami – konsultowanie projektów i wsparcie merytoryczne.

6. Kwestie finansowe

Poniższa tabela prezentuje planowane i faktyczne koszty projektu w podziale na dofinansowanie KE i wkład własny NFOŚiGW:

	UMOWA Z KE	ROZLICZENIE KOŃCOWE
Dofinansowanie KE	503.063,00 EUR	495.804,73 EUR
Wkład własny NFOŚiGW	26.477,00 EUR	26.094,99 EUR
Całkowity budżet projektu	529.540,00 EUR	521.899,72 EUR

Umowa z KE przewiduje 2 płatności zaliczkowe i 1 płatność końcową. Dotychczas do NFOŚiGW wpłynęły 2 zaliczki z KE w kwocie 402.454,4 EUR. Przewidywana płatność końcowa z KE wyniesie 93.350,33 EUR i wpłynie na rachunek NFOŚiGW po rozliczeniu raportu końcowego przez KE.

Wartym podkreślenia jest, że odsetki od zaliczek - zgodnie z ustaleniami z KE - nie musiały być zwracane i stanowiły przychód NFOŚiGW, który wyniósł 109.104,93 zł, tj. 25.089,09 EUR (wg kursu KE obowiązującego przy rozliczaniu projektu: 4,3487 PLN/EUR) i niemal całkowicie pokrył wkład własny NFOŚiGW.

Poniższa tabela zawiera porównanie planowanego i faktycznego wykonania budżetu projektu w poszczególnych kategoriach (zgodnie z nomenklaturą KE):

KATEGORIA	UMOWA Z KE	ROZLICZENIE KOŃCOWE
Koszty osobowe	306 499,00 EUR	306 207,92 EUR
Podwykonawstwo	43 938,00 EUR	33 794,30 EUR
Inne koszty bezpośrednie	179 103,00 EUR	181 897,50 EUR
W sumie:	529 540,00 EUR	521 899,72 EUR

Poniesione koszty wynagrodzeń pokryły się prawie w całości z planowanymi, natomiast z oszczędności na kategorii Podwykonawstwo - sfinansowana została różnica pomiędzy planowanymi a faktycznymi wartościami innych kosztów bezpośrednich.

7. Monitoring CINEA (KE) i raportowanie

Podczas realizacji projektu miały miejsce dwa spotkania kontrolne z Monitorem Projektu z ramienia CINEA. Pierwsze spotkanie, po 9 miesiącach realizacji projektu, odbyło się 15 listopada 2023 r. w formule on-line. Drugie spotkanie kontrolne, również w formule on-line, miało miejsce 20 września 2024 r. Poprzedzało ono przygotowanie raportu po 18 miesiącach realizacji projektu.

Podczas spotkań omówione zostały: postępy we wdrażaniu działań projektu, system zarządzania projektem, problemy związane z realizacją i niedoszacowaniem niektórych zadań, co implikowało

zmiany konieczne w harmonogramie realizacji, przyszłe efekty projektu i metodyka ich osiągnięcia. Ponadto omówione zostały zagadnienia finansowe wdrażania projektu, odstępstwa od zaplanowanego budżetu ewentualne konieczności przesunięć w budżecie, system księgowy, system rejestracji czasu pracy, zasady stosowane przy zamówieniach publicznych, archiwizacja dokumentacji.

W dniu 30 września 2024 r. NFOŚiGW złożył raport śródkresowy do CINEA, w którym zaprezentowane zostały postępy we wdrażaniu działań projektu. Raport zawierał również proponowane zmiany zakresu oraz terminów wybranych działań projektowych.

24 listopada 2024 r. CINEA poinformowała pisemnie o zaakceptowaniu raportu śródkresowego i w wyniku tego, przyznaniu kolejnej transzy środków na realizację projektu.

26 lutego 2026 r., już po zakończeniu realizacji projektu, miała miejsce wizyta monitorująca Doradcy Projektu LIFE z CINEA oraz Monitora Projektu. Podczas spotkania omówione zostały wszystkie działania projektu i ich efekty, prawidłowość realizacji działań i ich udokumentowania, prawidłowość rozliczania kosztów oraz inne kwestie związane z przygotowaniem Raportu Końcowego.

W związku z zakończeniem projektu, przygotowany został Raport Końcowy, który NFOŚiGW zobowiązany jest złożyć do Komisji Europejskiej, za pośrednictwem portalu Komisji Europejskiej Funding&Tender.

Raport wymagać będzie podpisania w systemie KE przez ustanowionych przedstawicieli NFOŚiGW. Raport powinien być złożony w terminie do końca marca 2026 r., jednak ze względu na konieczność zaliczenia do kosztów kwalifikowanych projektu nagrody rocznej za rok 2025, w uzgodnieniu z CINEA podczas wizyty w lutym b.r., złożony zostanie w pierwszym tygodniu kwietnia 2026 r.